KULTURUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 3/1988-89 med anledning av ltm Bert Häggbloms hemställningsmotion till landskapsstyrelsen angående utbildning för polisen i landskapet.

Landstinget har den 16 november 1988 inbegärt kulturutskottets yttrande över nämnda motion. Utskottet, som i ärendet hört kanslichefen Peter Lindbäck, ordföranden för Ålands polisförening r.f. Bjarne Nordqvist, t.f. byråföreståndaren Casper Wrede och polismästaren Björn Andersson, får i anledning härav anföra följande.

Utbildningen av poliser har nyligen reformerats. Enligt det nya utbildningssystemet som gäller från den 1 augusti 1988 finns tre tjänsteexamina, nämligen manskaps-, underbefäls- och befälsexamen.

Manskapsutbildningen består av två teoriavsnitt med mellanliggande tjänstgöringsperiod. Utbildningen är obligatorisk och består av en 44 veckor lång aspirantkurs, fältarbete i ett till två år samt manskapskurs som omfattar 22 veckor.

Polisutbildningen har anpassats till övrig utbildning på mellanstadienivå. Inträdesfordringarna är följande:

- fyllda 18 år,
- grundskolans lärokurs
- lämplighet för polisbefattning
- fullgjord militärtjänstgöring (gäller ej kvinnor eller personer med åländsk hembygdsrätt)
- reservofficers eller -underofficers utbildning
- körkort
- godkänt urvalsprov.

Tidigare har det varit möjligt att efter två års tjänstgöring som polis söka direkt till manskapskursen. Rekryteringen har då på Åland vanligtvis skett så att de som på ett förtjänstfullt sätt tjänstgjort som s.k. sommarpoliser fortsatt inom kåren och genom praktiskt fältarbete skaffat sig den nödiga kompetensen. Följden har dock blivit i viss mån bristfällig teoretisk utbildning.

De som från Åland sökt till Polisskolans grundutbildning har i allmänhet haft svårt att hävda sig i konkurrensen bl.a. på grund av mindre förutbildning och meriter

samt avsaknad av militärtjänstgöring. De största svårigheterna har dock varit bristen på utbildning på svenska. Efter genomgången aspirantkurs har dock möjligheterna till fortbildning varit relativt goda. Intresset för fortbildning är stort inom den åländska poliskåren och för att förbättra möjligheterna till fortbildning kunde specialkurser, som inte anordnas på svenska i riket, anordnas på Åland med lärare från Sverige eller alternativt så att åländska poliser går på kurser i Sverige.

För att trygga åländska sökandes möjligheter att erhålla polisutbildning finns i huvudsak två möjligheter; kvotering eller grundutbildning i landskapet. Utbildningen i landskapet kunde lämpligen ske i form av i Polisskolans regi anordnade aspirantkurser och fortbildningskurser som skulle omfatta hela landet.

Utskottet anser att informationen om polisyrket och polisutbildningen bör förbättras. Med hänsyn till att polisutbildningen är en del av gymnasialstadieutbildningen bör yrkesvägledningen och studiehandledare inom grundskolan och övrig utbildning informera även om detta yrkesval. Yrkesskolans sociala linje utgör för övrigt en lämplig grund för aspirantutbildningen.

Från självstyrelsepolitisk synpunkt är det betydelsefullt att den åländska polisen i så stor utsträckning som möjligt behåller den åländska prägel som de särskilda förhållandena på Åland förutsätter och i detta avseende kan intentionerna i motionen omfattas. Det är dock inte realistiskt att tänka sig att polisens grundutbildning och fortbildning skulle kunna anordnas på Åland på permanent bas och omfattande hela manskapsutbildningen.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte förkasta hemställningsmotionen nr 30/1988-89.

Mariehamn den 7 mars 1989

På kulturutskottets vägnar:

Barbro Sundback
ordförande

Bjarne Pettersson
sekreterare

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordföranden Sundback, viceordföranden Nordberg, ledamöterna Lindeman och Öberg smt ersättaren Lindbom.